

Devre : X
İçtima : 2

S. SAYISI : 245

**Gazianteb Mebusu Sâlahattin Ünlü'nün teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Teşkilâtı Esasiye ve Adliye Encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası
(3/346)**

T. C.

Başvekâlet

10 . V . 1956

Zat ve Yazı İşleri Umum Müdürlüğü

H. No : 6/2 - 1516

Büyük millet Meclisi Yüksek Reisliğine

26 . XII . 1955 tarihinde yapmış olduğu vazifeden dolayı İslâhiye Cumhuriyet Müddeiumumisi Orhan Maral'ı tahkir ve 22 gün mütat iştigaline mâni olacak derecede müessir fiil ika ettikleri ihbar ve şikâyet olunanlar hakkında âmme dâvası açıldığından bahsile hâdisede şerik sıfatıyla alâkalı bulunduğu anlaşılan Gazianteb Mebusu Salâhattin Ünlü hakkında da takibat icra edilebilmek için Teşkilâtı Esasiye Kanununun 17 nci maddesi hükmü dairesinde gereken karar verilmek üzere Adliye Vekâletinden alınan 18 . IV . 1956 tarih ve 11344 sayılı tezkere sureti ile eki dosyanın bağı olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

T. C.

Adalet Vekâleti

Ceza İş. U. Müdürlüğü

Ek : Dosya

11344

Ankara : 18 Nisan 1956
Aleyhine suç ihbar olunan
Gazianteb Mebusu Selâhattin Ünlü hakkındaki evrakın takdim kılındığına dair.

Yüksek Başvekâlete

Osmaniye Cumhuriyet Müddeiumumiliğinden alınan 15 . II . 1956 gün ve 75 sayılı yazıda; 26 . XII . 1955 günü saat 23,30 sıralarında, yapmış olduğu vazifeden dolayı İslâhiye Cumhuriyet Müddeiumumisi Orhan Maral'ı tahkir ve 22 gün mutad iştigaline mâni olacak derecede müessir fiil ika ettikleri ihbar ve şikâyet olunan Fevzipaşa Nahiye Müdürü Memik Hilmi Savaş, İslâhiye Belediye Reisi Mustafa Yırtar ve diğer beş arkadaşı hakkında Türk Ceza Kanununun 456/2, 266/3, 271/2, 64/1 ve 74 ncü maddelerine tevfi kan 25 . I . 1956 tarihil iddianame ile İslâhiye Asliye Ceza Mahkemesinde âmme dâvasının açıldığı bildirilmiş ve hâdisede şerik sıfatıyla alâkalı bulunduğu anlaşılan Gazianteb Mebusu Selâhattin Ünlü hakkında da, kanunun aynı maddelerine tevfi kan takibat icrası için mumaileyhin teşriî masuniyetinin kaldırılması, Mahallî Cumhuriyet Müddeiumumiliğinin işarına atfen talebedilmiştir.

Adı geçen müddeiumumilikten gönderilen mezkûr hâdiseye ait hazırlık tahkikatı evrakı suretleri birlikte takdim kılınmış olduğundan Teşkilâtı Esasiye Kanununun 17 nci maddesi hükmü dairesinde muktezasının ifasına delâlet buyurulmasını saygılarımla arz ve rica ederim.

Adliye Vekili

İmza

Prof. Dr. H. A. Göktürk

Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası

T. B. M. M.

*Teşkilâtı Esasiye ve Adliye
encümenlerinden mürekkep*

Muhtelit Encümen

Esas No. 3/346

Karar No. 32

29 . VI . 1956

Yüksek Reisliğe

26 . XII . 1955 günü saat 23,30 da yapmış olduğu vazifeden dolayı İslâhiye C. Müddeiumumisini tahkir ve 22 gün mütat iştigaline mâni olacak derecede müessir fiil ika edenlerin hâdisesinde şerik sıfatıyla alâkalı bulunduğundan dolayı suçlu sanılan Gazianteb Mebusu Selâhattin Ünlü'nün teşriî masuniyetinin kaldırılmasına dair Başvekâletin 6-2/1516 sayı ve 10.V.1956 tarihli tezkeresiyle ilişiği dosya Muhtelit Encümenimize havale edilmekle bu baptaiki dosyanın tetkiki ve neticeye göre mazbatasının yazılması için, Dahilî Nizamnamenin 178 nci maddesi gereğince kur'a suretiyle ayrılan ihzari encümene tevdi edilmişti.

Bu encümen tarafından yapılan tetkikat sonunda hazırlanan mazbata ve bu işe ait dosya Muhtelit Encümenimizce incelenip görüşüldükten sonra adı geçen Gazianteb Mebusu Selâhattin Ünlü'ye isnadolunan suç Teşkilâtı Esasiye Kanununun 12 ve 27 nci maddelerinde yazılı suçların dışında kaldığı anlaşıldı.

Bu itibarla yapılmak istenen takibat ve muhakemenin Dahilî Nizamnamenin 180 nci maddesi gereğince Devre sonuna bırakılmasına ekseriyetle karar verildi.

Umumi Heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.
Teşkilâtı Esasiye ve Adliye
encümenlerinden mürekkep

Muhtelit Encümen Reisi

Manisa

M. Tümay

Amasya

İ. Olgaç

Aydın

N. Geveci

Bursa

M. Erkuymucu

Ankara

H. Türegün

Balıkesir

V. Asena

Bursa

K. Yılmaz

M. M.

Seyhan

E. Batumlu

Aydın

N. Gedik

Burdur

B. Kayaalp

Çoruh

M. Önal

Eskişehir

H. Sezen

Kars

İ. Us

Manisa

Y. M. Alakant

Sivas

Ş. Ecevit

Zonguldak

N. Kirişçioğlu

İstanbul

C. Türkgeldi

Kocaeli

S. Dinçer

Maraş

M. Özsoy

Tekirdağ

F. Alpiskender

İzmir

İ. Sipahioğlu

Hatay

Ş. İnal

İzmir

Muhalfim

M. A. Sebük

Kütahya

S. S. Nasuhoğlu

Samsun

R. O. Gümüşoğlu

Trabzon

S. Dilek

Hatay

A. F. Atahan

Ekseriyetle ittihaz edilen karara, aşağıda yazılı sebeplerden dolayı muhalif kaldım :

1. Teşriî masuniyet müessesesi, mebusların teşriî vazifelerini, hiçbir engele mâruz kalmadan yapabilmelerini temin gayesiyle vaz' edilmiştir. Bu itibarla demokratik anayasalar, bu vazifenin ifasıyla alâkası bulunmayan şahsi ve tecavüzi suçları, bahis mevzuu müessesesinin himayesi dışında bırakmıştır.

Gazianteb Mebusu Salâhattin Ünlü'ye isnadedilen suç, İslahiye C. Müddeiumumisine hakaret etmek ve kendisini dövmek olup, bunun teşriî vazife ile bir gûna alâka ve münasebeti yoktur.

2. Ekseriyet kararında, S. Ünlü'ye isnadedilen fiilin, Anayasa'nın 12 nci maddesinde sayılan cürümler ve terhibî mücazat tâbirinin dışında kaldığı ileri sürülmüştür. Filhakika, Türk Ceza Kanununun 587 nci maddesinde, o zaman mer'i olup cinayet, cünha ve kabahat taksimatına müstenit ahkâmı havi bulunan kanunlarda münderiç mücazâtı terhibiye tâbirinin, ağır hapis ve 5 seneden fazla hapis cezasına mâtuf olduğu keyfiyeti

tasrih edilmiştir. Fakat, münderecatından da anlaşılacağı veçhile, 587 nci maddede, o tarihte mer'i olan ve cinayet, cünha ve kabahat taksimatını ihtiva eden cezalı kanunlar kasdedilmiştir. Yoksa, 587 nci madde, cezalı kanunlar arasında bulunmıyan ve cinayet, cünha ve kabahat taksimatını ihtiva etmiyen Anayasayı, şumulü içine almamıştır.

3. Türk Ceza Kanununun birinci maddesi, suçları, cürüm ve kabahat olmak üzerekiye taksim eylemiştir. Ayrıca cürüm tâbiri, bugüne kadar cinayet ve cünha mefhumları mukabilinde kullanılmış ve 25 seneden beri cereyan eden tatbikat hayatı bu yolda istikrar kesbeylemiştir. Demek ki, Anayasanın 12 nci maddesindeki terhibî mücazat tâbiri, cürüm mefhumuna tekabül etmektedir. S. Ünlü'ye isnadedilen fiil ise, sövme cürmünden ibaret bulunmasına göre, terhibî mücazat tâ-

birine ve dolayısıyla 12 nci maddenin şumulüne dâhildir.

4. Terhibî mücazat tâbirine, mülga kanunlardaki mânayı atfetmek, parlâmento hayatımızda arzu olunmıyan menfi ve çok kötü neticeler doğurur. Bilhassa, mebusların, resmî ve hususi şahıslara söz ve yazı ile vâkı tecavüzler tevali ettiği takdirde, bu gibi fiiller taksipsiz kalacağı için, kendiliğinden hak alma cürümlerine ve karşılıklı sövüşmelere kapı açacaktır.

Bu itibarla, Anayasanın metin ve ruhuna ve mer'i olan Ceza Kanunumuzun kabul ettiği prensiplere dayanarak, Gaziantep Mebusu Salâhattin Ünlü'nün teşriî masuniyetinin kaldırılması icabedeceği mütalâasındaım.

İhzari Komisyon Reisi

İzmir

Mehmet Ali Sebük